บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งให้การศึกษา การฝึกอบรมกำลังคนในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม ซึ่งการศึกษาวิชาชีพนี้อาจดำเนินได้ทั้งในระบบโรงเรียน หรือดำเนินนอกระบบโรงเรียน[1] ดังนั้นหากประเทศไทยปรารถนาที่จะพัฒนาเศรษฐกิจและการอุตสาหกรรมของประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ปรารถนาที่จะเพิ่มผลผลิตในด้านต่าง ๆ ของประเทศในอัตราที่เหมาะสมกับความต้องการทั้งภายในและภายนอกประเทศ และสามารถแข่งขันได้ทั้งราคาและคุณภาพ ปรารถนาที่จะให้มีการคิดค้นและใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างถูกต้อง ประหยัด และมีประสิทธิภาพ ปรารถนาที่จะแก้ปัญหาการว่างงานของคนไทย และปรารถนาที่จะให้เยาวชนมีอิสระเสรีที่จะเลือกวิถีชีวิตของตนในการประกอบสัมมาอาชีวะตามความต้องการและความถนัดของตนเองแล้ว เรามีความจำเป็นเหลือเกินที่จะต้องทำการปรับปรุง และขยายการอาชีวศึกษาของประเทศ ชนิดแข่งกับเวลาโดยเร็วที่สุด

ในปัจจุบันนี้[2] เยาวชนและประชาชนทั่วไปมีความนิยม และสนใจที่จะเข้าศึกษาต่อทางด้านอาชีวศึกษา มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากการเพิ่มของประชากร และการขยายตัวของมหาวิทยาลัยทำได้น้อยมาก ทำให้ประชาชนทั่ว ๆ ไปมองเห็น

---

[1]กระทรวงศึกษาธิการ, กรมอาชีวศึกษา. การศึกษาวิชาชีพ. (กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2522), หน้า 1.

[2]เรื่องเดียวกัน, หน้า 9.

คุณค่าของการศึกษาวิชาชีพที่ช่วยให้เข้ามีงานทำหรือประกอบอาชีพได้ผลดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4[1] พ.ศ.2520-2524 ได้ตั้งเป้าหมายให้ขยายการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยให้ระดับมัธยมศึกษาสายอาชีพรับนักเรียนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี และวิชาชีพชั้นสูงเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 15 ต่อปี โดยเน้นหนักให้ขยายตัวสูงทางด้านช่างอุตสาหกรรม และเกษตรกรรม หลักสูตรระยะสั้น

นักการศึกษา และนักเศรษฐกิจสังคมหลายท่าน ได้เคยเสนอให้ขยายอาชีวศึกษาอย่างมากและรวดเร็ว เพื่อรับนักเรียนเข้าเรียนให้มากที่สุด และจำกัดนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายให้น้อยลง[2] ทางอาชีวศึกษาก็ได้ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้ จึงได้เพิ่มการรับนักเรียนอาชีวศึกษาให้มากขึ้นตลอดมา และได้มีมาตรการการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยเปิดสอน 2 ผลัด แต่ก็ยังไม่อาจแก้ปัญหาดังกล่าวได้ โดยเฉพาะปัญหาการขาดแคลนอาคารสถานที่เรียนกลับมีแนวโน้มขาดแคลนมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นทางกรมอาชีวศึกษาจึงจัดให้มีโครงการพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษาในสังกัด และโครงการอื่น ๆ อีกรวม 27 โครงการ[3] เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวอีก แต่เนื่องจากทางกรมอาชีวศึกษาได้รับงบประมาณน้อย เมื่อเทียบกับอัตราการเพิ่มของจำนวนนักเรียนที่รับไว้ ประจวบกับปัญหาเงินเฟ้อตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 จนเป็นอุปสรรคต่อการลงทุน เพื่อการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการก่อสร้างอาคารสถานที่เรียน ทำให้ไม่อาจขยายการศึกษา

---

[1]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สี่ พ.ศ.2520-2524. (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2519), หน้า 283.

[2]กระทรวงศึกษาธิการ, กรมอาชีวศึกษา. การศึกษาวิชาชีพ. หน้า 9.

[3]เรื่องเดียวกัน, หน้า 17.

ให้สอดคล้องกับความต้องการได้

จากการสัมมนาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติร่วมกับองค์การยูนิเซฟ[1] และในการสัมมนาส่วนที่เกี่ยวกับการหามาตรการ เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในระดับอาชีวศึกษา[2] สรุปได้ว่า เนื่องจากมีนโยบายเร่งขยายการศึกษาระดับอาชีวศึกษามาก จึงเกิดการขาดแคลนงบประมาณในเรื่องการก่อสร้าง ทำให้เกิดปัญหาขาดอาคารเรียน การออกแบบอาคารเรียนไม่ตรงกับความต้องการ อีกทั้งการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ที่มีอยู่ ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ย่อมก่อให้เกิดความสูญเปล่า จึงควรหามาตรการในการแก้ไขในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องมีการสำรวจ และศึกษาข้อมูลว่ามีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในปัจจุบันในลักษณะใด มีความสูญเปล่ามากน้อยเพียงใด และถ้ามีการใช้อาคารสถานที่ที่มีอยู่อย่างเต็มที่เกิดประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ก็จะสามารถรับนักเรียนเพิ่มขึ้นได้โดยไม่ต้องสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติม

ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากรมอาชีวศึกษาควรจะหาทางใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ที่มีอยู่อย่างเต็มที่ให้คุ้มค่า ไม่เกิดความสูญเปล่า เพื่อเป็นการช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ จึงได้ทำการวิจัยครั้งนี้

<u>วัตถุประสงค์ของการวิจัย</u>

1. เพื่อหาเกณฑ์ปกติ (Normal Expectancy) ของการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของสถานศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา

---

[1]สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติร่วมกับองค์การยูนิเซฟ. <u>รายงานการสัมมนาเรื่องการหามาตรการเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และเทคนิคในการหาแหล่งเงินเพื่อจัดการศึกษา</u>. (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2519), หน้า 1-2.

[2]เรื่องเดียวกัน, หน้า 26-27.

2. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของสถานศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา ทุกสถานศึกษาว่ามีการใช้ประโยชน์เหมาะสม (Optinum Utilization) แล้วหรือไม่

3. เพื่อหาประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ (Use-Efficiency) จำแนกตามประเภทอาคารสถานที่

4. เพื่อเปรียบเทียบค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของแต่ละสถานศึกษา กับค่าเกณฑ์ปกติ

5. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของแต่ละสถานศึกษา ว่ามีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมแล้วหรือไม่

<u>สมมุติฐานของการวิจัย</u>

จากการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ ของสถานศึกษาในแถบเอเชีย จากเอกสารขององค์การ UNESCO และเอกสารที่เกี่ยวข้อง จึงนำมากำหนดค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ที่เหมาะสม ดังนี้

1. ห้องเรียนวิชาการ ผู้วิจัยคาดว่าควรจะใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ทั้งความจุ (Capacity) และเวลา (Time) ดังนั้นจึงควรมีค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ คืออัตราการใช้ห้องและอัตราการใช้พื้นที่ตามเกณฑ์ UNESCO[1] คือร้อยละ 90

2. โรงฝึกงานต้องมีที่วางและที่เก็บเครื่องจักรกล อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ ในการฝึกงาน ดังนั้นควรมีค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ คืออัตราการใช้ห้องและอัตราการใช้พื้นที่ตามเกณฑ์ UNESCO[2] คือร้อยละ 75

---

[1] D.J. Vickery. <u>Education Building Space and Cost Norms for Educational Planners</u>. (Study 16 : Asian Regional Institute for School Building Research: UNESCO, 1979), p. 5.

[2] Ibid.

3. สถานที่ด้านบริหารและบริการ ผู้วิจัยคาดว่าควรใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่และเหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษาอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงควรมีค่าการใช้ประโยชน์ร้อยละ 100

จากข้อกำหนดข้างต้น ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

1. ค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ประเภทห้องเรียนวิชาการ ทั้งส่วนรวมและแต่ละประเภทย่อย ๆ ของสถานศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา มีค่าไม่แตกต่างจากค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ที่เหมาะสม คือร้อยละ 90

2. ค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ประเภทโรงฝึกงาน ทั้งส่วนรวมและแต่ละแผนกวิชาชีพ ของสถานศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา มีค่าไม่แตกต่างจากค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ที่เหมาะสม คือร้อยละ 75

3. ค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ด้านบริหารและบริการ ทั้งส่วนรวมและแยกประเภท ของสถานศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา มีค่าไม่แตกต่างจากค่าการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสม คือร้อยละ 100

<u>ขอบเขตของการวิจัย</u>

1. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่เปิดสอนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมครบทั้ง 6 แผนกวิชาชีพคือ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุและโทรคมนาคม ช่างก่อสร้าง ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2522

2. การวิจัยครั้งนี้ไม่รวมถึง

2.1 การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ เวลาอื่นนอกเหนือจากเวลาที่เปิดสอนตามปกติ

2.2 การสำรวจ และประเมินคุณภาพของอาคาร ห้องเรียน วิชาการ โรงฝึกงาน เครื่องจักรกล อุปกรณ์ หรือเครื่องมือในการฝึกงาน

2.3 การใช้ประโยชน์บ้านพักครู บ้านพักภารโรง วัสดุครุภัณฑ์ รวมทั้งอุปกรณ์การสอน

2.4 การใช้สนามของสถานศึกษาเพื่อการเรียนการสอน หรือฝึกหัดงานพักผ่อน กีฬา หรือกิจกรรมใด ๆ

3. การหาค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของสถานศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา พิจารณาดัชนี 3 ค่า คือ

3.1 อัตราการใช้ห้อง (Room Utilization)

3.2 อัตราการใช้พื้นที่ (Space Utilization)

3.3 ค่าการใช้ประโยชน์ด้านบริหารและบริการ (Utilization of Service and Administration Room)

4. การหาประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ จำแนกตามประเภทอาคารสถานที่เพียง 2 ประเภท คือ ห้องเรียนวิชาการ กับโรงฝึกงาน ยกเว้นอาคารสถานที่ประเภท สถานที่ด้านบริหารและบริการ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้วิจัยถือว่า ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและพื้นที่ของห้องเรียน และโรงฝึกงาน ซึ่งรวบรวมจากกองแผนงาน และกองออกแบบและก่อสร้าง กรมอาชีวศึกษา รวมทั้งการไปสำรวจและวัดด้วยตนเอง และข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน จำนวนคาบที่ใช้ห้องเรียนและโรงฝึกงาน ซึ่งรวบรวมจากฝ่ายวิชาการ จากตารางสอนรวมและตารางสอนของครู ตลอดจนข้อมูลที่ได้จากการสอบถามฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความเชื่อถือได้

2. ผู้วิจัยถือว่า นักเรียนทุกคนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาต่าง ๆ ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2522 ได้เข้าเรียนทุกคาบครบตามตารางสอน และห้องที่กำหนดไว้

3. ถ้ามีการงด เลื่อน หรือเพิ่มเวลาการใช้ห้องเรียน และโรงฝึกงาน ผู้วิจัยถือว่าได้ใช้ห้องเรียนและโรงฝึกงานนั้น ๆ ตามตารางสอน

4. ในกรณีที่มีการใช้ห้องเรียน หรือโรงฝึกงานหลายลักษณะ เช่น โรงฝึกงาน

มีการเรียนบรรยายหรือภาคทฤษฎีอยู่บ้าง ผู้วิจัยถือว่าโรงฝึกงานนั้นยังเป็นโรงฝึกงานไม่ใช่ห้องเรียน

5. เกณฑ์มาตรฐานการใช้พื้นที่ของอาคารสถานที่ทุกประเภท ที่นำมาใช้ในการวิจัยนี้ มีความเชื่อถือได้

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

การวิจัยนี้อาจมีความไม่สมบูรณ์ได้ เนื่องจากสาเหตุต่อไปนี้

1. กรณีที่อาจารย์ผู้สอนมีความจำเป็นต้องงด เลื่อน หรือเพิ่มเวลาการใช้ห้องเรียน โรงฝึกงาน ชั่วคราว ผู้วิจัยไม่สามารถติดตามเก็บข้อมูลได้ จึงถือว่าได้ใช้ห้องเรียน หรือโรงฝึกงานนั้น ๆ ตามตารางสอนเดิม ดังนั้นข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนคาบที่ใช้ห้องเรียน โรงฝึกงาน จึงอาจคลาดเคลื่อนได้

2. ผู้ที่ลงทะเบียนวิชาต่าง ๆ ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2522 อาจไม่ได้เข้าเรียนตามที่ได้ลงทะเบียนไว้ ผู้วิจัยไม่สามารถติดตามสำรวจได้ จึงยังคงถือว่าได้เข้าเรียนตามจำนวนที่ได้ลงทะเบียนไว้ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนจึงอาจจะคลาดเคลื่อนได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข หรือวางแผน การใช้อาคารสถานที่ ที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ ไม่ก่อให้เกิดความสูญเปล่า ทั้งยังเป็นประโยชน์ในการวางนโยบายขยายการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของประเทศไทย ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศในปัจจุบัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สถานศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา หมายถึง โรงเรียนหรือวิทยาลัย ที่อยู่ในสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่เปิดสอน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ครบ

ทั้ง 6 แผนกวิชาชีพ คือ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุและโทรคมนาคม ช่างก่อสร้าง

อาคารสถานที่ หมายถึง อาคารสถานที่ของสถานศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งจัดแบ่งเป็นประเภทตามลักษณะการใช้ประโยชน์ได้ 4 ประเภท คือ

1. ห้องเรียนวิชาการ หมายถึง ห้องเรียนที่ใช้เรียนวิชาสามัญ ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ช่าง วิทยาศาสตร์ช่าง เขียนแบบ รวมทั้งห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ และห้องปฏิบัติการเขียนแบบ

2. โรงฝึกงาน หมายถึง ห้องฝึกหัดงาน หรือห้องปฏิบัติงานเฉพาะตามแผนกวิชาชีพทั้ง 6 แผนกวิชาชีพ

3. สถานที่ด้านบริหาร หมายถึง ห้องผู้อำนวยการ ห้องธุรการ ห้องวิชาการ ห้องปกครอง ห้องพักครู สำนักงานและห้องระเบียน

4. สถานที่ด้านบริการ หมายถึง ห้องประชุม โรงอาหาร ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องพยาบาล ห้องแนะแนว ห้องเก็บของ โรงเก็บพัสดุ ห้องน้ำ ห้องสุขา

ค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ หมายถึง อัตราการใช้ห้อง อัตราการใช้พื้นที่ ค่าการใช้ประโยชน์ด้านบริหารและบริการ

อัตราการใช้ห้อง (Room Utilization) หมายถึง ค่าที่คำนวณได้จากอัตราส่วนระหว่างจำนวนคาบที่ใช้ห้องจริงใน 1 สัปดาห์ กับจำนวนคาบที่ใช้ห้องอย่างเต็มที่ใน 1 สัปดาห์

$$\text{ร้อยละของอัตราการใช้ห้อง} = \frac{\text{จำนวนคาบที่ใช้ห้องจริงใน 1 สัปดาห์}}{\text{จำนวนคาบที่ควรใช้หองอย่างเต็มที่ใน 1 สัปดาห์}} \times 100$$

คาบ (Period) หมายถึง ช่วงเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน หรือฝึกหัดงานปฏิบัติอาจเป็น 50 หรือ 60 นาที แล้วแต่ทางสถานศึกษาจะกำหนด

จำนวนคาบที่ควรใช้ห้องอย่างเต็มที่ใน 1 สัปดาห์ กำหนดให้เท่ากับ 70 คาบต่อสัปดาห์ โดยเรียนสัปดาห์ละ 5 วัน ๆละ 14 คาบ

อัตราการใช้พื้นที่ (Space Utilization) หมายถึง ค่าที่คำนวณได้จากอัตราส่วนระหว่างความจุของห้องที่ใช้จริงใน 1 สัปดาห์ กับความจุของห้องที่ควรจะเป็นไปได้อย่างเต็มที่ตามขนาดของห้องใน 1 สัปดาห์

$$\text{ร้อยละของอัตราการใช้พื้นที่} = \frac{\text{ความจุของห้องที่ใช้จริงใน 1 สัปดาห์}}{\text{ความจุของห้องที่ควรจะเป็นไปได้อย่างเต็มที่ใน 1 สัปดาห์}} \times 100$$

ความจุของห้องที่ควรจะเป็นไปได้อย่างเต็มที่ใน 1 สัปดาห์ หมายถึง ค่าที่คำนวณได้จากอัตราส่วนระหว่างพื้นที่ของห้องนั้น กับพื้นที่ต่อนักเรียน 1 คนตามมาตรฐาน คูณด้วยจำนวนคาบที่ควรใช้ห้องอย่างเต็มที่ใน 1 สัปดาห์

$$\text{ความจุของห้องที่ควรจะเป็นไปอย่างเต็มที่ใน 1 สัปดาห์} = \frac{\text{พื้นที่ของห้อง}}{\text{พื้นที่ต่อนักเรียน 1 คน ตามมาตราฐาน}} \times \text{จำนวนคาบที่ควรใช้ห้องอย่างเต็มที่ใน 1 สัปดาห์}$$

พื้นที่ต่อนักเรียน 1 คน ตามมาตรฐาน หมายถึง เนื้อที่ต่ำสุดที่กำหนดให้ต่อนักเรียน 1 คน

ค่าการใช้ประโยชน์ด้านบริหารและบริการ (Utilization of Service and Administration Room) หมายถึง ค่าที่ได้จากการคำนวณเป็นร้อยละของขนาด หรือพื้นที่ หรือจำนวนที่ของสถานที่ทางด้านบริหารและบริการที่ควรจะเป็นกับขนาด หรือพื้นที่ หรือจำนวนที่ของสถานที่นั้น ๆ ที่มีอยู่จริง

เกณฑ์ปกติของการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของสถานศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา หมายถึง ค่าเฉลี่ยของดัชนีการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของสถานศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา ทุกสถานศึกษา ทั้ง 3 ค่า ซึ่งได้แก่ เกณฑ์ปกติของอัตราการใช้ห้อง เกณฑ์ปกติของอัตราการใช้พื้นที่ และ

เกณฑ์ปกติของค่าการใช้ประโยชน์ด้านบริหารและบริการ

ประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ (Use-Efficiency) หมายถึง ค่าที่ได้จากการคำนวณเป็นร้อยละของอัตราการใช้ห้อง คูณกับ อัตราการใช้พื้นที่ โดยกำหนดให้ค่าสูงสุดของประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ เท่ากับ ร้อยละ 100

ประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ = อัตราการใช้ห้อง $\times$ อัตราการใช้พื้นที่ $\times$ 100

ค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ที่เหมาะสม (Optinum Utilization) หมายถึง ค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ประเภทต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ห้องเรียนวิชาการ กำหนดให้ค่าการใช้ประโยชน์ เท่ากับ ร้อยละ 90
2. โรงฝึกงาน กำหนดให้ค่าการใช้ประโยชน์ เท่ากับ ร้อยละ 75
3. สถานที่ด้านบริหารและบริการ กำหนดให้ค่าการใช้ประโยชน์ เท่ากับ ร้อยละ 100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย